

IM.STEFANA
**FUNDACJA
BATOREGO**

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 00
fax 22 536 02 20
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Warszawa, dnia 6 grudnia 2022

Stanowisko Zespołu Ekspertów Prawnych Fundacji im. Stefana Batorego w związku z upływem w dniu 20 grudnia 2022 r. kadencji Prezesa Trybunału Konstytucyjnego

- *Julia Przyłębska została powołana na stanowisko Prezesa TK z naruszeniem przepisów, co rodzi pytanie o to, czy jej wybór był ważny.*
- *Pomijając nawet te uzasadnione wątpliwości, jej kadencja upływa 20 grudnia 2022 r. i jednocześnie nie będzie miała możliwości ponownego ubiegania się o tę funkcję.*
- *Do dnia 20 stycznia 2023 r. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Trybunału Konstytucyjnego zobowiązane będzie do wyłonienia i przedstawienia Prezydentowi RP kandydatów na stanowisko nowego Prezesa TK.*

W związku z tym, że w przestrzeni publicznej pojawiają się wypowiedzi, z których wynika, że pani Julia Przyłębska, niezgodnie z prawem powołana na stanowisko Prezesa Trybunału Konstytucyjnego, planuje stanowisko to sprawować mimo upływu w dniu 20 grudnia 2022 r. jej 6-letniej kadencji, Zespół Ekspertów Prawnych Fundacji im. Stefana Batorego uznaje za konieczne podkreślenie, że będzie to kolejne działanie ze strony tej osoby naruszające prawo w sposób oczywisty i niebudzący żadnych wątpliwości.

Pragniemy przypomnieć, że wprowadzenie 6-letniej kadencji Prezesa TK stanowiło realizację postulatu obecnej partii rządzącej, aby funkcja ta pełniona była w ściśle określonych ramach czasowych. W związku z tym w uchwalonej 30 listopada 2016 r. ustawie o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 2393) pojawił się jednoznaczny i niebudzący żadnych wątpliwości art. 10 ust. 2, z którego wynika, że „Kadencja Prezesa Trybunału trwa sześć lat”.

Ustawa zawierająca ten przepis została uchwalona trzy tygodnie przed wyborem z naruszeniem prawa pani Julii Przyłębskiej na stanowisko Prezesa TK. Co więcej, ustawa ta została ogłoszona w Dzienniku Ustaw w dniu 19 grudnia 2016 r., a zatem dwa dni przed jej powołaniem na to stanowisko. Dzień później weszła w życie ustawa z dnia 13 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 2074). Stosownie do treści art. 23 tej ostatniej ustawy w dniu 20 grudnia 2016 r. weszły w życie również przepisy, na podstawie których dokonano następnie w sposób niezgodny z prawem wyboru pani Julii Przyłębskiej na stanowisko Prezesa TK. Jednocześnie tego samego dnia, tj. 20 grudnia 2016 r., moc obowiązującą utraciła poprzednio obowiązująca ustawa z dnia 22 lipca 2016 r. o Trybunału Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1157), która nie przewidywała kadencyjności stanowiska Prezesa TK.

Tym samym w momencie powołania przez Prezydenta RP z naruszeniem prawa Pani Julii Przyłębskiej na stanowisko Prezesa TK, tj. w dniu 21 grudnia 2016 r., jedynym przepisem regulującym kadencję Prezesa TK był wspomniany wyżej art. 10 ust. 2 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed TK, który przewidywał, że kadencja ta wynosi 6 lat. Przepis ten wszedł w życie 3 stycznia 2017 r. i musiał być znany pani Julii Przyłębskiej w momencie powoływania jej na stanowisko Prezesa TK, skoro przed tym powołaniem został on uchwalony i ogłoszony w Dzienniku Ustaw.

Każda ustawa, wchodząc w życie, znajduje zastosowanie do wszystkich sytuacji i stanów faktycznych, chyba że jej przepisy wyraźnie przewidują, że do niektórych sytuacji i stanów faktycznych znajdują zastosowanie przepisy poprzednio obowiązującej ustawy. Działania prawa dawnego, które zostało już uchylone, nie można bowiem domniemywać po wejściu w życie prawa nowego. Żadna ze wspomnianych wyżej ustaw nie przewidywała, że do osoby powołanej w dniu 21 grudnia 2016 r. na stanowisko Prezesa TK nie będzie stosowany art. 10 ust. 2 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed TK, który ustanawia 6-letnią kadencję Prezesa TK. Tym samym z dniem wejścia w życie tego przepisu, tj. z dniem 3 stycznia 2017 r., znalazł on zastosowanie również do pani Julii Przyłębskiej, niezgodnie z prawem powołanej dwa tygodnie wcześniej na stanowisko Prezesa TK.

Nie ma zatem żadnych wątpliwości co do tego, że 6-letnia kadencja Prezesa TK w stosunku do pani Julii Przyłębskiej upłynie z dniem 20 grudnia 2022 r.

W związku z tym Zespół Ekspertów Prawnych przypomina, że zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed TK, do dnia 20 stycznia 2023 r. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Trybunału Konstytucyjnego zobowiązane będzie do wyłonienia i przedstawienia Prezydentowi RP kandydatów na stanowisko nowego Prezesa TK. Jednocześnie zwracamy uwagę na to, że stosowanie do treści art. 10 ust. 4 tej samej ustawy nie może zostać ponownie powołana na stanowisko Prezesa TK osoba, która wcześniej stanowisko to już zajmowała. To oznacza, że w dniu 20 grudnia 2022 r. pani Julia Przyłębska przestanie być Prezesem TK i jednocześnie nie będzie miała możliwości ponownego ubiegania się o tę funkcję.

Przypominamy, że otwartym pozostaje nadal pytanie o konsekwencje powołania przez Prezydenta w dniu 21 grudnia 2016 r. pani Julii Przyłębskiej na stanowisko Prezesa TK z naruszeniem art. 194 ust. 2 Konstytucji oraz art. 21 ust. 8 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed TK oraz ustawę o statusie sędziów TK. Zgodnie z tymi unormowaniami, Prezes TK jest powoływany przez Prezydenta RP spośród kandydatów przedstawionych mu w uchwale Zgromadzenia Ogólnego Sędziów TK. Uchwała przedstawiająca panią Julię Przyłębską jako kandydata na Prezesa TK nigdy nie została podjęta przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów TK, a w procedurze wyboru jej na to stanowisko doszło również do wielu innych naruszeń przepisów wspomnianej wyżej ustawy, co rodzi pytanie o to, czy wybór jej na Prezesa TK jest wyborem ważnym. Problem ten, do dnia dzisiejszego nierozwiązany, był podnoszony wielokrotnie we wcześniejszych [opiniach i stanowiskach Zespołu Ekspertów Prawnych](#).

Zespół Ekspertów Prawnych Fundacji im. Stefana Batorego

dr hab. **Piotr Bogdanowicz**, adiunkt w Katedrze Prawa Europejskiego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

Łukasz Bojarski, prezes zarządu Instytutu Prawa i Społeczeństwa INPRiS, były członek Krajowej Rady Sądownictwa

Jacek Czaja, prezes Towarzystwa Prawniczego w Lublinie, były wiceminister sprawiedliwości

dr hab. **Monika Florczak-Wątor**, profesor w Katedrze Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Jagiellońskiego, kierownik Centrum Interdyscyplinarnych Studiów Konstytucyjnych UJ

dr hab. **Agnieszka Frąckowiak-Adamska**, profesor Uniwersytetu Wrocławskiego w Katedrze Prawa Międzynarodowego i Europejskiego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii

Jarosław Gwizdak, prawnik, działacz społeczny, członek zarządu Instytutu Prawa i Społeczeństwa INPRiS

dr hab. **Wojciech Jasiński**, profesor Uniwersytetu Wrocławskiego, Inkubator Doskonałości Naukowej – Digital Justice, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii

dr **Piotr Kładoczny**, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, sekretarz zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka

mec. **Magda Krzyżanowska-Mierzewska**, radca prawny, od 1993 do 1998 prawniczka w Sekretariacie Europejskiej Komisji Praw Człowieka, od 1998 do 2018 – w Kancelarii Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu

prof. dr hab. **Marcin Matczak**, profesor uczelni w Katedrze Filozofii Prawa i Nauki o Państwie Uniwersytetu Warszawskiego, partner w Kancelarii Domański Zakrzewski Palinka sp. k.

dr hab. **Sławomir Patyra**, profesor UMCS w Lublinie, kierownik Katedry Prawa Konstytucyjnego, radca prawny

dr hab. **Tomasz Pietrzykowski**, profesor na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, dyrektor Centrum Badawczego Polityki Publicznej i Problemów Regulacyjnych

dr hab. **Anna Śledzińska-Simon**, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, Katedra Prawa Konstytucyjnego, Uniwersytet Wrocławski

dr hab. adw. **Maciej Taborowski**, profesor w Instytucie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk, Hoffman, Taborowski i Wspólnicy Adwokacka Spółka Partnerska

dr **Tomasz Zalański**, członek zarządu Stowarzyszenia im. prof. Zbigniewa Hołdy, Kancelaria Domański Zakrzewski Palinka sp.k., sędzia Trybunału Stanu